

Van Dennis van Zanten
Aan Lingewaal
Kopie aan
Datum 16-05-2017
Onderwerp
Telefoon
E-mailadres

Memo

Inleiding

Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van december 2016 het Programma risicobeheersing van de brandweer vastgesteld. Vanaf 2017 is de brandweer begonnen om volgens dit programma te gaan werken. Binnen diverse gemeenten blijkt het Programma Risicobeheersing een onderwerp van bespreking te zijn geworden, vooral omdat nu in de praktijk zichtbaar wordt welke taakverschuiving het programma in de uitvoering tot gevolg heeft. Binnen verschillende gemeenten is daardoor de beleving ontstaan dat de brandweer zich terug trekt, dan wel zich niet dienstbaar opstelt.

Dat is echter niet wat VRGZ voor ogen heeft: het programma zet juist in op de hoogste risico's, waarmee beoogd wordt de brandveiligheid te versterken in elke gemeente. De capaciteit wordt anders ingezet om de kwaliteit te versterken, vanuit een risicogestuurde visie.

Ook komt er meer regiobreed inzicht in de staat van de brandveiligheid en de sturing en controle daarop binnen de gemeenten. Mocht daardoor de indruk ontstaan dat het sinds de recente andere aanpak minder veilig wordt, dan is dat niet juist: de werkelijke situatie is niet veranderd, maar het zicht erop is wel verbeterd.

Programma

Met het programma worden nog altijd veel van de producten die de brandweer altijd al aan de gemeenten leverde, nog steeds geleverd:

- Gemeenten worden nog altijd bediend op veel taken die in het DVO beschreven zijn, maar de capaciteit kan qua inzet wel verschoven zijn naar taken met een hoger brandveiligheidsrisico (taakverschuiving). Binnen het programma is bijvoorbeeld ook ruimte geboden aan doelgroepen of objecten die vooral in een of een aantal gemeenten voorkomen; maatwerk op inhoud dus (zie voor een korte beschrijving de bijlage 'Uitvoering taken Risicobeheersing').
- Bepaalde taken zijn uitgebreid: de brandweer zet veel in op bijvoorbeeld brandveilig leven in alle gemeenten en dat met een afgenomen formatie door taakstellingen. Meer voorlichting is een invulling van het streven om meer 'naar de voorkant' te gaan, zoals met de 'Visie op de brandweezorg Gelderland-Zuid' (juni 2014) is vastgesteld.

Met het bestuurlijk vaststellen van het programma risicobeheersing eind 2016 is de inhoudelijke sturing in de vorm van het DVO komen te vervallen. Dit was echter geen expliciet besluit, maar meer een indirect benoemd gevolg van dit programma.

Aan de andere kant komt tegelijkertijd het proces op gang dat gemeenten meer naar elkaar gaan kijken en van elkaar willen leren, wat een verbreding aan de vraagkant oplevert.

Vervolgstappen

Afgezien van de inhoud is echter duidelijk geworden dat gedurende het proces de impact van het programma niet bij alle betrokkenen voldoende doorleefd is of heeft kunnen worden.

Als reactie op de binnengekomen signalen onderneemt de VRGZ dan ook actie om beter in verbinding te komen met de gemeenten:

- De brandweer investeert in het opzoeken van de betreffende ambtenaren binnen ons speelveld, praat deze bij en ondersteunt in taken.
- De ruimte 'onvoorzien' in het programma wordt maximaal benut om te ondersteunen op lokale wensen (binnen de grenzen van wat binnen de capaciteit mogelijk is).
- Vraagstukken worden al veel meer in samenspraak met gemeenten en omgevingsdiensten opgepakt, waarbij al goede stappen gezet worden.

Belangrijk echter voor de lange termijn is, dat de brandweer wil inzetten op een integraal programma met gemeenten en omgevingsdiensten. Dit traject is reeds ingezet, terwijl het huidige programma nog wel als werkprogramma wordt gehanteerd. Op dit moment is een directe heroriëntatie op het programma risicobeheersing ongewenst: het zou te prematuur zijn en een vorm van symptoombestrijding.

De brandweer wil graag een goed proces doorlopen om te komen tot een integraal uitvoeringsprogramma, samen met gemeenten en omgevingsdiensten, waarin uitvoering, samenwerking en de impact daarvan goed afgestemd wordt en dat bestuurlijk en ambtelijk goed kan landen binnen de gemeenten. De intentie is zo goed als mogelijk het vastgestelde programma risicobeheersing verder vorm te geven en te zoeken naar bijstellingen voor het integrale programma, dat medio 2018 vorm dient te krijgen. Binnen dit integrale programma kan de brandweer ook maatwerk mogelijk maken. Dat dan wel binnen goed vastgestelde kaders, met een ondergrens, vooral waar dit meer structurele capaciteitsvraagstukken betreft.

Uitvoering taken Risicobeheersing

De thema's op het gebied van Risicobeheersing geven als volgt uitvoering aan hun taken:

Thema Omgevingsveiligheid

- Advisering op ruimtelijke ordening, waarbij zowel de externe veiligheid als bredere advisering op de ruimtelijke veiligheid gegeven wordt (mede anticiperend op de komende omgevingswet).
- Advisering op B evenementen (beperkt risico) en C-evenementen (hoog risico). Op verzoek kan nog steeds een adviesverzoek voor een A-evenement ingediend worden. Hiervoor wordt echter wel een duidelijke onderbouwing gevraagd, waarom dit A-evenement toch een specifiek risico kent, wat door de brandweer beoordeeld moet worden.
- Advisering, toezicht en handhaving op de BRZO bedrijven.
- Advisering op bedrijven met gevaarlijke stoffen.
- Advisering op vuurwerk en ontplofbare stoffen.

Thema Toezicht en Handhaving

De activiteiten van het thema Toezicht & Handhaving richten zich primair op het houden van toezicht na de oplevering van bouwwerken en tijdens evenementen. De reikwijdte en diepgang van de inspecties richten zich op het volledige 'BIO-pakket: bouwkundige, installatietechnische en organisatorische aspecten.

- Het overgrote deel van de taken is geprogrammeerd:
 - Evenementen: alle C-evenementen; 70% van de ongeveer 475 B-evenementen; rekening wordt gehouden met 40 A-evenementen.
 - Bouwwerken: dit programma volgt rechtstreeks vanuit de integrale risicoanalyse. Het gaat daarbij om onder andere klinieken en ziekenhuizen, verpleegtehuizen, woongebouwen met zorg, cafés en discotheken, logies, campings, kinderopvang, buurthuis.
- Een kleiner deel is gebaseerd op klachten en meldingen van burgers, bedrijven en instellingen.
- Naast het geprogrammeerde deel is er ruimte voor projecten en onvoorzien.
- Verder houdt het thema zich bezig met het uitvoeren van het 'STOOM'-beleid dat als doel heeft om het aantal loze meldingen van automatische brandmeldinstallaties tot een minimum te beperken.

Thema Brandveilig Leven

Brandveilig leven omvat de activiteiten die tot doel hebben de fysieke en sociale veiligheid van verschillende doelgroepen in hun eigen omgeving te verbeteren. Dit gebeurt door het veiligheidsbewustzijn en hun rol in het organiseren van de (eigen) veiligheid en de zelfredzaamheid te vergroten. Dit mede in samenwerking met andere partijen.

Voor het programma risicobeheersing is er voor Brandveilig Leven onderscheid gemaakt in drie hoofdgroepen, te weten:

- Objectgerichte voorlichting. Voorlichtingsactiviteiten op gesignaleerde risico's gericht op gebouwcategorieën uit het brand- en hulpverleningsrisicoprofiel Brandweer Gelderland-Zuid (onder andere klinieken, verpleeghuizen, wonen met zorg).
- Doelgroepenbeleid. Voorlichting aan (kwetsbare) doelgroepen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke speerpunten van Brandweer Nederland, regionale speerpunten van Brandweer Gelderland-Zuid en lokale speerpunten van de gemeenten. (bijvoorbeeld zelfstandig thuiswonende ouderen, seizoenarbeiders, studenten op kamers, basisschoolleerlingen, voorlichting na brand).
- Projecten. Hierbij valt te denken aan de brandpreventieweken, samenwerking met de GGD, Jaarthema VRGZ 'brand en verminderd zelfredzamen' en jaarmarkten en braderieën.

Thema Veilig Bouwen

- Advisering op omgevingsvergunningen bouw en brandveilig gebruik, inclusief het houden van toezicht tijdens de bouw.
- Advisering op basis van ingediende meldingen brandveilig gebruik.
- Advisering op programma's van eisen en uitgangspuntendocumenten voor brandbeveiligingsinstallaties (zoals brandmeld- en sprinklerinstallaties).